¡BOMBA!

No es sólo cuestión de manos,
y menos un mero apuro;
modernizar al Seguro
es tarea de romanos.

k'iintsil

Lunes 19 ti' octubre ti' u ja'abil 2026

CAMPECHE · YUCATÁN · QUINTANA ROO · AÑO 12 · NÚMERO 2834 · **www.lajornadamaya.mx**

Macrone' ku k'a'aytik u mu'uk'a'an nu'uktik ba'al yéetel le túumben xwo'okinilo'ob yaan Franciao'

U jala'achil u nojlu'umil Francia, Emmanuel Macron, tu ya'alaj le domingo máanika' "mixba'al ku justificartik, mix xan unaj u ts'áak u páajtalil" u yantal xwo'okino'ob yéetel ookol úuchik xan u yantal ya'abach protestas ikil ts'o'ok u ko'ojtal kuxtal, ts'o'oke' tu ya'alaj máaxo'ob jbeet le k'aasil ba'alo'obo' yaan "u bo'otiko'ob".

Yanchaj ya'abach tiendas tu'ux j-úuch ookol; t'aba'ab k'áak' ti' u ayuntamientoil Limoges yéetel k'askúunta'ab u ti'al Marsella; tóoka'ab coches, yanchaj ba'atel ichil máaxo'ob beetik xwo'okinil yéetel máaxo'ob kaláantik kaaj... jo'olpóopo'obe' tu ya'alo'ob "mix juntéen yáax ila'ak" xwo'okinil beyo', tumen yanchaj kex 2 mil 400 u túul máak k'ala'abij, yéetel kex mil ajkanan kaaj loobilta'ab.

"Tuláakalo'on k-u'uyik k'uuxil yéetel su'utsil (...) K ilik u bejilo'ob k kaajal k'askúunta'an beyo' ku lúubsik k-óol", tu yaj óoltaj jala'ach, máax xan tu k'ubaj u t'aan ti'al "u séen áanta'al" u yuumil kúuchilo'ob okla'abij, tumen láayli' le j-úuch le domingoaka'.

Centroderechistail jala'ach, máax desde 2017e' tu k'amaj ya'abach protestas yéetel xwo'okino'ob te'el kaajo'obo', tu k'áataj ma' u cha'abal "u xa'ak'tal" k'aasil máak yéetel máaxo'ob ku jóok'ol te'el bejo'ob ti'al "u yutsil" k'áatik ba'al ich múuch'il.

U t'aane' táanili' u pa'atale', ba'ale' tu beetaj tu jo'oloj k'áata'ak tumen oposición ka u jets' bix u tuukul yéetel le ba'ax táan u yúuchulo'.

Jala'ache' tu ya'alaj jo'olpóopo'obe' je'elili' u prohibirtiko'ob "wa tumen k'a'abéetchaje'" ka ch'éenek u beeta'al líik'saj t'aan ti' le k'iino'ob ku taalo'obo', ba'ale' ma' tu yotaj u k'a'aytik u jach nojochil medidas.

J-ultraderechista Marine Le Pen, tu ya'alaj "macronista muuk'e' ts'o'ok u ka'anal, ts'o'oke' mina'an u beel", yéetel "ich noj crisis yaan tumen maas aal sajbe'entsil a que le democraciao'".

AFP / P 25
Oochel Ap

